

Због доказаног учешћа
у ратним злочинима

ТРОЈИЦИ ОКРИВЉЕНИХ СМРТНА КАЗНА

Веће војног суда у Београду, председавао судија капетан I класе Душко Допућа, пресудило седморици припадника ЗНГ Хрватске за злочине против цивилног становништва и учествовање у оружаном побуну против Југославије и њене оружане силе

Још половином прошле године оптужени Мартин Сабљић (53), Зоран Шипош (40), Никола Ђибарић (33), Бартол Домазет (32), Јуре Марушић (47), Славко Мађаревић (29) и Анте Вранковић (52), вуковарски силници, нису ни слутили да ће зверства која чине по Вуковару и околини кад-тад морати да се искају. Када су прошлог новембра из склоништа „Нова обућара“ извлачили људе заклоњене од бомбардовања авионима „окупаторске армије“, којим су им вуковарске власти и зенге стално претили, и одводили их на обалу Дунава, остварујући мрачне планове својих налогодаваца по којима Срби у Хрватској немају шта да траже, нису веровали да ће их рука правде стићи. Ни када су плачкали остареле брачне парове српске, али и хрватске националности, усамљене после одласка најближих на ратне положаје различитих војних формација, ни када су силовали усамљене девојке и жене, нису очекивали да за таква злодела једном и одговарају.

Годину дана касније, после вуковарске битке, заробљавања и ислеђивања негде у сабирним логорима и војном за-

твору, круг се најзад затворио. За почињена зверства над недужним цивилним становништвом у Војном суду у Београду изречена им је казна какву су заслужили. Мартин Сабљић, коловођа острвљених зенги и заповедник склоништа „Нова обућара“, Зоран Шипош и Никола Ђибарић осуђени су на смрт. Најтежа казна изречена им је због не-

сумњивог учествовања у ратним злочинима против цивила, за извлачење жртава из цивилних склоништа које су претворили у логор и тиме занемарили хуману функцију тог објекта и њихово убијање на обали Дунава.

ПЕСМА МАРТИНА САБЉИЋА

Сећамо се да су новине својевремено објављивале сторије о неидентификованим лешевима који су том најдужом југословенском реком плутали до Новог Сада. Негде у Вуковару тих дана Мартин Сабљић је злокобно певао: **У Новом Саду, еј . . .** Био је то његов одговор на питање заточених куда су одвели њихове другове. Функција заштите, какву би требало да има свако склониште, по наређењу хрватских власти, по доласку Мартина Сабљића за заповедника „Нове обућаре“, свесно је пренебрегнута. Тај објекат постао је својеврстан сабирни центар у коме су окупљани таоци, углавном Срби, али и Хрвати, одакле су многи од њих извлечени и за време најжешћих борби распоређивани по борбеним положајима у Вуковару. Били су живе мете артиљеријских граната, осуђени без било каквог судског процеса, без доказане, али и без постојеће кривице.

Неке од заточених екстремни хадезеовци и припадници ЗНГ, међу којима су несумњиво били и оптужени, извлачили би из подрума и одводили на реку. Тамо би их убијали метком у потиљак или из непосредне близине — аутоматима. Тако су убијени брачни пар **Врачарић, Ана Лукић и Вида Јаковљевић**, четири неидентификоване Српкиње, **Стева Малецки . . .** За извршење смртне „пресуде“ било је довољно да будућа жртва у склоништу има фотографију мушког члана породице за кога се сумња да је на фронту, на оној „другој страни“, или да не зна где се налази отац, брат или син. Ни фотографија није била потребна. Често је било довољно да изабрани цивил има нешто више новца, или део накита. Седморица припадника ЗНГ била су све халап-

љивија, рука им се лакше хватала оружја. Било је случајева да се заједно са Србима из склоништа извлаче и Хрвати који би се два сата касније сами враћали у „Нову обућару“. На питање где су други, нису знали одговор, али је Сабљић и тада певао „У Новом Саду“.

ЗВЕРСТВА У

„НОВОЈ ОБУЋАРИ“

Константно кршећи одредбе Женевске конвенције према којој су цивили који не учествују у оружаним акцијама заштићени од насиља и одмазде, оптужени припадници ЗНГ су свесно чинили ратне злочине. Код убијања недужних цивила никакве конвенције нису важиле, ништа им није могло помоћи. Било је довољно да су зенге бациле око на неког од њих. То што су убијени људи били ван свих ратних операција, заклоњени од уличних борби, што су извршавали сваку наредбу „подрумских господара“ није им помогло. Без суђења, без кривице криви.

Иако је тешко поверовати, неки од заточених Срба би се и поред свега спасавали. Уписујући у пропуснице име Хрвата кога су познавали, понеки заточеник српске националности помогао би се слободи. Градом је прострујала прича о зверствима која се чине у склоништу „Нова обућара“, тај подрум убрзо је постао злогласно мучилиште. Од уста до уста проносила се опомена да се то склониште избегава по сваку цену. То је, несумњиво, спасило многе животе.

Судско веће којим је председавао судија Душко Допућа, на основу материјалних доказа, изјава бројних сведока, али и после признања неких од оптужених, није се ни тренутак двоумило. Тројици оптужених коловођа смртна казна је цена почињених ратних злочина, док су Бартол Домазет, Јуре Марушић, Славко Мађаревић и Анте Вранковић осуђени на временске казне затвора због кривичног дела оружане побуне против ЈНА, легалне оружане силе тада постојеће државе. У току судског претреса несумњиво је утврђено да су сва седморица криви за кривична дела за која их терети тужилац **Владислав Младеновић**, а цинична опаска одбране изречена у завршној речи, по којој припадници једне државе међународно признате не могу да одговарају за оружану побуну против државе која више не постоји најбоље говори о самој одбрани.

Д. ГЛИШИЋ